

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายภูวดล ทรงประเสริฐ ที่ ๑ บริษัทเอเอสทีวี (ประเทศไทย) จำกัด ที่ ๒ บริษัทไทยเดย์ ดือทคอม จำกัด ที่ ๓) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๔๐๙๓/๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และ มาตรา ๘๗ (๓) หรือไม่

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย (พลตรีจำลอง ศรีเมือง ที่ ๑ กับพวกรวม ๖ คน) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๔๓๙๖/๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และ มาตรา ๘๗ (๓) หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำร้องของนายภูวดล ทรงประเสริฐ กับพวกรวม ๓ คน และคำร้องของพลตรีจำลอง ศรีเมือง กับพวกรวม ๖ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ รวม ๒ คำร้อง โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบแต่ละคำร้อง สรุปได้ดังนี้

๑. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๔๐๙๓/๒๕๕๑ ระหว่างพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร โจทก์ กับ นายภูวดล ทรงประเสริฐ กับพวกรวม ๓ คน จำเลย (ผู้ร้อง) ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้จัดให้มีการชุมนุมที่บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย กรุงเทพมหานคร และได้ปิดการจราจรเส้นทางถนนสาทรณะในบริเวณดังกล่าว โดยตั้งเวทีและมีการผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมากล่าวปราศรัยด้วยเครื่องขยายเสียงมีข้อความโจมตีรัฐบาลและใส่ความหมิ่นประมาทโจทก์ซึ่งเป็นราชบุรุษ มิได้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ได้รับความเสียหายต่อผู้คนที่มาชุมนุม และได้เคลื่อนย้ายมาชุมนุมกันที่บริเวณสะพานม้ฆวานรังสรรค์ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร ต่อมาได้เคลื่อนย้ายมาชุมนุมกันที่บริเวณด้านข้างทำเนียบรัฐบาลถนนพิษณุโลก กรุงเทพมหานคร และล่าสุดในวันที่โจทก์ฟ้องคดีนี้คณะบุคคลดังกล่าวได้เคลื่อนย้ายกลับไปชุมนุมกันที่บริเวณสะพานม้ฆวานรังสรรค์ หลังจากที่มีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษาจากศาลแพ่งให้คณะบุคคลดังกล่าวเปิดการจราจรและงดใช้เครื่องขยายเสียงในช่วงเวลาที่กำหนด โดยจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ได้จัดให้มีการโฆษณาเผยแพร่โดยถ่ายทอดสดคำปราศรัยบนเวทิดังกล่าวทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวีช่องนิวส์วัน ทางอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ เว็บไซต์เอเอสทีวี-ทีวี่ดอทคอม และทางสถานีวิทยุเอเอสทีวีเรดิโอ ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบตลอดเวลา ซึ่งการชุมนุมและการปราศรัยบนเวทิดังกล่าวยังคงดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงวันฟ้องคดีนี้ ซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นคนหนึ่งที่ขึ้นเวทีกล่าวปราศรัยใส่ความหมิ่นประมาท ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย กล่าวคือ ได้กล่าวหรือไขข่าว

แพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความเป็นจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณ และเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้หรือทางเจริญของโจทก์ ทำให้โจทก์ถูกดูหมิ่นเกลียดชังจากประชาชนทั่วไป โดยจำเลยที่ ๑ กล่าวหมิ่นประมาทโจทก์ในวาระต่างกัน การกระทำของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ จึงเป็นการจงใจร่วมกับจำเลยที่ ๑ กระทำละเมิดต่อโจทก์อย่างชัดแจ้ง

โจทก์จึงขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามให้จำเลยทั้งสามหยุดการกระทำละเมิดต่อโจทก์ โดยการห้ามจำเลยที่ ๑ นำชื่อโจทก์ หรือถ้อยคำอื่นที่ประชาชนเข้าใจว่าหมายถึงตัวโจทก์มากล่าวในทางเสียหายอีกต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด และห้ามไม่ให้จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ กระจายภาพและกระจายเสียง หรือโฆษณาเผยแพร่ด้วยวิธีการอื่นซึ่งการกล่าวของจำเลยที่ ๑ ทั้งในการชุมนุมและการกล่าวในสถานที่อื่นทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ทางอินเทอร์เน็ตทุกเว็บไซต์ และทางวิทยุกระจายเสียงทุกคลื่นความถี่ซึ่งเป็นกิจการของจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ อีกต่อไป เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และความเสียหายที่โจทก์อาจได้รับอีกต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลยทั้งสาม รวมถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับสังคมและประเทศชาติจนกว่าคดีจะถึงที่สุด หรือศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น พร้อมทั้งคิดค่าสินไหมทดแทนจากการทำละเมิดของจำเลยทั้งสามตามค่าฟ้องข้างต้น รวมเป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งร้อยล้านบาทถ้วน) และโจทก์ขอถือเป็นทุนทรัพย์ในการฟ้องคดีนี้

นายณัฐสัจญ์ แสงแก้ว ทนายโจทก์ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา ตามมาตรา ๒๕๔ (๒) โดยขอให้ศาลมีคำสั่งห้ามมิให้จำเลยทั้งสามกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการละเมิด รวมทั้งได้ยื่นคำร้องขอไต่สวนฉุกเฉินมาพร้อมคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราว และนายสุวัตร อภัยภักดิ์ ทนายจำเลย ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้ส่งคำขอคุ้มครองชั่วคราวของโจทก์ตามมาตรา ๒๕๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งในเรื่องนี้

ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของโจทก์ต้องด้วยกรณีตามมาตรา ๒๑๑ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า มาตรา ๒๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๘๗ (๓) หรือไม่

๒. คำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๔๓๙๖/๒๕๕๑ ระหว่างนายสุรินทร์ หิรัญ กับพวก รวม ๖ คน โจทก์ กับพลตรีจำลอง ศรีเมือง กับพวก รวม ๖ คน จำเลย (ผู้ร้อง) ขอเท็จจริงสรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เวลากลางคืน จำเลยทั้งหกผู้นำหรือแกนนำของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับพวกที่โจทก์ยังไม่ได้ฟ้องเข้ามาในคดีได้เคลื่อนย้ายการชุมนุมจากบริเวณสะพานพระราม ๕ และถนนพิษณุโลก เพื่อไปชุมนุมยัง ถนนราชดำเนินนอก และได้ทำการปิดถนนราชดำเนินนอกตั้งแต่แยกสะพานมัฆวานรังสรรค์จนถึงแยกสวนมิสกวันซึ่งเป็นทางสาธารณะและด้านหน้ากระทรวงศึกษาธิการ และปิดถนนลูกหลวงด้านกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่แยกมัฆวานรังสรรค์ ระยะทางประมาณ ๒๐๐ เมตร และได้ตั้งเวทีปราศรัยและเรียกร้องประท้วงขับไล่

รัฐบาลของ นายสมักร สุนทรเวช ให้พ้นจากตำแหน่ง ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องปิดประตูทางเข้าซึ่งมีประตูทางเข้าเพียงประตูเดียวที่โจทก์ทั้งหกและข้าราชการอื่น รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่มาติดต่อราชการในกระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ได้ โจทก์ทั้งหกซึ่งเป็นลูกจ้างและข้าราชการของกระทรวงศึกษาธิการได้รับความเดือดร้อนจากการปิดถนน ทำให้การเดินทางสัญจรไปมาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้รับความสะดวก รวมทั้งการปราศรัยของจำเลยที่ถ่ายทอดเสียงผ่านเครื่องกระจายเสียงได้ส่งเสียงรบกวนการปฏิบัติหน้าที่ของโจทก์ การกระทำของจำเลยทั้งหกจึงเป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญโดยจงใจให้โจทก์ทั้งหก ข้าราชการ ลูกจ้างของกระทรวงศึกษาธิการ และประชาชนที่มาติดต่อราชการในกระทรวงศึกษาธิการได้รับความเสียหายแก่ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง โจทก์ทั้งหกจึงต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาล และขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาให้จำเลยทั้งหกเปิดเส้นทางจราจรบนถนนราชดำเนินและถนนลูกหลวง และมีให้ใช้เครื่องกระจายเสียงตลอดเวลาที่โจทก์ปฏิบัติงาน

นายสุวัตร อภัยภักดี ทนายจำเลย ได้ยื่นคำร้องคัดค้านขอไต่สวนฉุกเฉินคุ้มครองชั่วคราว โดยอ้างว่า การใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธของจำเลยทั้งหกกับพวก มิได้เป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ชีวิต กิติ แก่ร่างกายกิติ อนามัยกิติ เสรีภาพกิติ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดกิติ จึงมิใช่เป็นเรื่องละเมิด แต่เป็นกรณีที่เป็นการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นกฎหมายมหาชนประกอบกับโจทก์ทั้งหกใช้สิทธิโดยไม่สุจริต กล่าวคือ คดีนี้เป็นการกระทำของพรรคพลังประชาชนที่ต้องการสลายการชุมนุมของจำเลยทั้งหกกับพวก จึงได้มอบหมายให้ นายคารม พลทะกลาง ซึ่งเป็นทนายความผู้สนับสนุนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญและเป็นเครือข่ายเดียวกับคาราวานคนจน ชมรมพัฒนาแท็กซี่ไทย เคยกล่าวหาว่าสถานี เอเอสทีวี หนังสือพิมพ์ผู้จัดการและไทยโพสต์กระทำผิดรัฐธรรมนูญในการปิดกั้นการจราจร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนั้น คำขอคุ้มครองชั่วคราวของโจทก์ทั้งหกตามที่ไต่ยื่นต่อศาลนี้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ หากศาลแพ่งนำมาใช้ก็จะขัดกับหลักการของรัฐธรรมนูญในมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๘๗ (๓) จึงขอให้ศาลส่งคำขอคุ้มครองชั่วคราวของโจทก์ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งในเรื่องนี้

ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยทั้งหกได้ยื่นคำร้องว่าหากศาลจะมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวโดยเหตุฉุกเฉินจะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยทั้งหกตามรัฐธรรมนูญ คำร้องดังกล่าวจึงมีเหตุให้จำต้องส่งความเห็นของจำเลยทั้งหกเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว จึงจะเป็นที่ยุติว่าศาลนี้มีอำนาจที่จะพิจารณาคำร้องขอคุ้มครองชั่วคราวด้วยเหตุฉุกเฉินของโจทก์ทั้งหกหรือไม่ จึงเห็นควรให้ส่งคำร้องของจำเลยทั้งหกไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๒. ประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้องของผู้ร้องทั้งสองแล้วเห็นว่า เป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ จึงรับไว้ดำเนินการ และ

เนื่องจากคำร้องทั้ง ๒ คำร้อง ผู้ร้องได้โต้แย้งว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และ มาตรา ๘๗ (๓) ซึ่งเป็นกลุ่มมาตราเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ ให้รวมพิจารณา ๒ คำร้อง เข้าด้วยกัน

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องมีว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ มาตรา ๖๓ และ มาตรา ๘๗ (๓) หรือไม่

พิจารณาในประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองชั่วคราวแก่โจทก์ในการยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาภายใต้เงื่อนไขตามที่กำหนดเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำของจำเลยอันเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ตามกฎหมาย เพราะการที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้องร้องต่อศาลย่อมมีวัตถุประสงค์เพื่อขอให้ศาลคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของตนมิให้ถูกล่วงละเมิด และหากขอให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาจนเสร็จสิ้นซึ่งต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการพอสมควร แม้ว่าท้ายที่สุดโจทก์จะเป็นผู้ชนะคดีความแต่ก็ไม่อาจบรรเทาความเดือดร้อนและความเสียหายที่เกิดขึ้นมาก่อนแล้ว วิธีการคุ้มครองชั่วคราวจึงเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้ศาลมีอำนาจกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราวอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายบัญญัติ แม้ว่าจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของจำเลยบางประการ แต่ก็เป็นการคุ้มครองโจทก์เพื่อประโยชน์ในการบังคับชำระหนี้หรือบรรเทาความเดือดร้อนและความเสียหายของโจทก์จากการกระทำของจำเลย อีกทั้งในการขอให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวนั้นโจทก์จะต้องแสดงในคำฟ้องว่ามีมูลและมีเหตุเพียงพอที่จะนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวมาใช้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๕ จนเป็นที่พอใจของศาล นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๘ ยังกำหนดให้คู่ความสามารถอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือนนับแต่วันมีคำสั่งเป็นต้นไป ในกรณีที่คู่ความเห็นว่าคำสั่งศาลไม่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การใช้ดุลพินิจ การมีคำสั่งเกินไปกว่าคำขอท้ายฟ้อง หรือแม้แต่การมีคำสั่งที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น คู่ความนั้นย่อมมีสิทธิที่จะยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไป ซึ่งเป็นกระบวนการของศาลในการอำนวยความสะดวกหรือคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชน จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ มิได้ขัดหรือแย้งต่อหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญ และมีได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องอันเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพเกินกว่าความจำเป็น โดยมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับกับกรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่

บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙

ประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๖๓ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาที่ให้อำนาจศาลมีคำสั่งห้ามจำเลย ในคดีแพ่งกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไป ซึ่งการละเมิดหรือการกระทำที่ถูกร้อง หรือมีคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่โจทก์อาจได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของจำเลย แต่ในการพิจารณาของศาลตามมาตรานี้ แม้ว่าจะเป็นคำขอ ฝ่ายเดียวของโจทก์ แต่เป็นคำขอที่อยู่ในคำบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๑ (๓) กล่าวคือ ให้ศาลมีอำนาจที่จะฟังคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือคู่ความฝ่ายอื่น ๆ ก่อนออกคำสั่งในเรื่องนั้น ๆ ได้อันเป็นหลักการรับฟังความทั้งสองฝ่าย ซึ่งเป็นหลักประกันให้ความยุติธรรมแก่คู่ความก่อนที่ศาลมีคำสั่งกำหนดวิธีการคุ้มครองชั่วคราว นอกจากนี้ การพิจารณาของศาลในการออกคำสั่งดังกล่าว เป็นการใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักระหว่างความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่โจทก์ได้รับจากการกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่ง การละเมิดหรือการกระทำที่ถูกร้องของจำเลย กับการใช้สิทธิและเสรีภาพของจำเลย อันอาจถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และคำสั่งของศาลก็เป็นเพียงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของโจทก์เป็นการชั่วคราวเท่านั้น และการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของจำเลยมิได้ถูกตัดทอนไปโดยสิ้นเชิง ผู้ร้องยังคงมีเสรีภาพในการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น และการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธตราบเท่าที่มีได้มีการกระทำอันล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้เช่นกันหรือมิได้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๖ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๖๓

สำหรับประเด็นที่ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ (๓) หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ (๓) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าว มุ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มิใช่เป็นบทบัญญัติให้สิทธิเด็ดขาดแก่บุคคล ทั้งการที่ศาลใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ บังคับแก่คดี ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแต่อย่างใด และการใช้สิทธิของบุคคลตาม มาตรา ๘๗ (๓) นี้ยังคงมีอยู่มิได้ถูกจำกัด เพียงแต่ให้ศาลมีอำนาจนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนมีคำพิพากษามาใช้เพื่อคุ้มครองสิทธิของโจทก์ในคดีนี้เป็นการชั่วคราวเท่านั้น ผู้ร้องยังคงได้รับประโยชน์จากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ (๓) ได้ตราบใดที่มีได้กระทบต่อสิทธิของโจทก์ ประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗ (๓)

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายชัช ชลวร นายเจริญ ภัคดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอุรุ นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๕๘ ก วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นางสาวปิยดา บุญเรืองขาว
นางฉัตรแก้ว เลิศไพฑูรย์ ผอ.กค.๒
นายพิมล ธรรมพิทักษ์พงษ์ ผู้เชี่ยวชาญ ฯ
ย่อโดย นางสาวปิยดา บุญเรืองขาว
รักษาการเจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๗ ๖